

Kampen hardner til

Arbeidsmarkedet har endret karakter. Nå er det kamp om arbeidskraften, skriver Hans Martin Moxnes, med en oppfordring til Erna Solberg.

PÅ MANDAG

HANS MARTIN MOXNES
direktør for Entreprenørforeningen Bygg - Anlegg (EBA) og BA-spaltist.

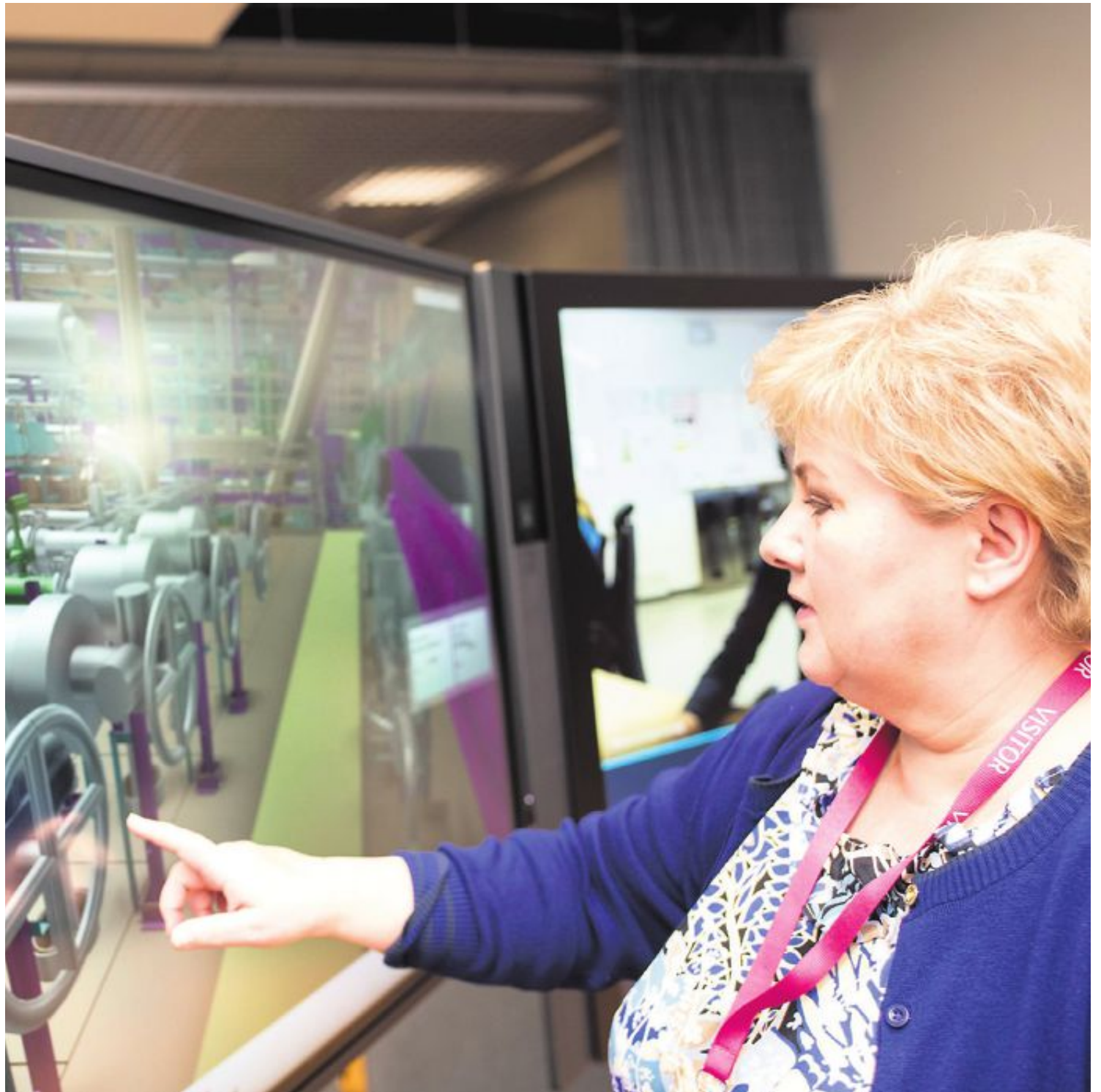
«Høykonjunktur i sikte», var hovedbudskapet da Statistisk Sentralbyrå i begynnelsen av måneden presenterte utsiktene for norsk økonomi. De mener petroleumsinvesteringene vil ta seg kraftig opp i årene som kommer. Sammen med økende internasjonal etterspørsel etter norske varer vil det skape gode impulser for vekst.

■ De yrkesaktive kan se frem til mer i lønningsspenen, men må samtidig belage seg på flere renteøkninger. At banklånene komme til å koste noe mer er imidlertid et tegn på at det går bedre med AS Norge.

■ En oljedrevet økonomisk vekst får betydelige konsekvenser for sysselsettingen. I en næring der det i løpet av få år forsvant ca 50.000 arbeidsplasser, vil det i de kommende årene bli behov for folk til mange tusen stillinger - som følge av nye prosjekter og at mange eldre arbeidstakere skal gå av med pensjon. Bare Equinor sier de vil trenge 10.000 nye hoder de neste ti årene.

■ Men olje- og gassindustrien er ikke alene om å gire opp. I bygg og anlegg har aktivitetsnivået aldri vært høyere enn i 2018, og veksten skal fortsette. For fylkene på Sør- og Vestlandet, som med unntak av Sogn og Fjordane ble særlig rammet av oljeprisfallet i 2014, har den økonomiske oppgangen ført til at arbeidsledigheten nå avviker lite fra landet for øvrig - og nivået er rekordlavt. 2,4 prosent av arbeidsstyrken var registrert som helt ledige ved utgangen av august, og i statistikken til NAV må man helt tilbake til 2009 for å finne en like lav prosentsetning.

■ NAV rapporterer også at det bare i august ble registrert 28.800 nye ledige stillinger,

KOM PÅ BANEN: Myndighetene må bevise at de mener alvor med å redusere «utenforskapet» i arbeidslivet, skriver Hans Martin Moxnes i dette innlegget.

FOTO: SKJALG EKELAND

som er en økning på 65 prosent fra samme måned i fjor. Arbeidsmarkedet har dermed i løpet av relativt kort tid snudd på en måte som har skjerpet kamp om arbeidskraften.

■ Vi har fått det samfunnsøkonomene definerer som et «stramt» arbeidsmarked - med underskudd på arbeidssøkere som gjør det utfordrende for arbeidsgivere å besette stillinger, men lettere for arbeidssøkere å skaffe seg jobb.

■ Tall EBA Vestenfeltske har fått fra NAV Hordaland bekrefter dette til fulle. Mens forholdet mellom antallet arbeidsledige i bygg og anlegg i fylket og tallet på registrerte ledige stillinger i denne bransjen i august 2016 var 180 prosent, hadde den satsen sunket til 23 prosent i august i år.

■ Enkelt sagt betyr dette at når en entreprenør eller byggmester ønsker seg fire nye medarbeidere, så er det kun én med bakgrunn fra bygg og anlegg å hente

blant dem som fortsatt står registrert som ledige.

■ Entreprenører og håndverksbedrifter i Hordaland som trenger flere ansatte må derfor i hovedsak vende blikket andre steder enn til NAV for å dekke sitt behov for arbeidskraft. Bedriftene driver i betydelig utstrekning egenrekruttering ved å sørge for lærlingeplass til elever fra videregående skole samt til ungdom som av ulike grunner har «droppet ut» av skolen, men heller ikke i denne kanalen er det tilstrekkelig med kandidater til å dekke behovet.

■ I bygg og anlegg har vi også en særlig utfordring med å få jenter til å velge utdannelse i våre fag. Norges tilknytning til EU gjennom EØS-avtalen har siden begynnelsen på 2000-tallet gitt oss stor tilgang til arbeidskraft vi har trengt for å bygge og utvikle landet, så vel akademikere som fagarbeidere og mennesker uten utdanning - men med vilje til å lære og skaffe levebrød til seg og sin familie.

■ Bygg- og anleggsbransjen har rekruttert arbeidsinnvandrere særlig fra Polen og de baltiske landene. En god del har slått seg ned her, mens mange har vendt tilbake som følge av økonomisk oppsving i hjemlandene. Men mens den frie flyten av arbeidskraft har fungert i forhold til folk i Øst-Europa, har mobiliteten vært forunderlig lav fra landene sør i Europa som har hatt, og fortsatt har, høy arbeidsledighet.

■ Konkurransen om arbeidskraften innenlands vil fremover gjøre det nødvendig å tiltrekke oss flere arbeidsinnvandrere fra EU, men i øyeblikket kan det synes lettere sagt enn gjort.

■ Så vet også vi at selv om den registrerte ledigheten er rekordlav, er det likevel tre av ti i yrkesaktiv alder (15 - 74 år) som befinner seg utenfor arbeidslivet. Myndighetene, med statsministeren i spissen, har senest under Arendals-ukens påpekt at sysselsettingsandelen i befolkningen må opp for å sikre finansierin-

gen av velferdssamfunnet.

■ Arbeidsgiverne oppfordres til å legge til rette for at folk som av ulike grunner aldri har kommet inn eller falt utenfor arbeidslivet skal få slippe til, enten «utenforskapet» skyldes helseproblemer, manglende utdanning eller at man har kommet til landet som flyktning - og ikke kan gjøre seg forstått og mangler bakgrunn som er relevant for det norske arbeidslivet.

■ Bygg- og anleggsbransjen gjør det vi makter for at de som ønsker å gjøre nytte for seg skal få en sjans, både i bedriftenes og foreningenes regi, og her i vest har vi også startet et samarbeid med NAV der dette står på agendaen. Men slike prosjekter forutsetter at myndighetene ikke skrur igjen kranen for tiltaksmidler til denne gruppen.

■ Erna, Siv og Trine må bevise at de mener alvor med å redusere «utenforskapet» når statsbudsjettet legges frem 8. oktober - ellers kommer vi ingen vei!